

LBRIS

We know
books

Redactor: Pr. Daniel Avram

Tehnoredactor: Valerian Susan

Luigi Maria Epicoco, *In principio erano fratelli.*

Prove di fraternità nella Bibbia

© Tau Editrice, 2022

© Casa de Editură Viața Creștină, 2026

Casa de Editură „Viața Creștină”

Str. Moșilor, nr. 26, 400001 Cluj-Napoca

tel: 0729-884889

e-mail: viata.crestina@gmail.com

www.viata-crestina.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
EPICOCO, LUIGI MARIA

La început erau frați. Exemple de fraternitate în Biblie

/ Luigi Maria Epicoco; trad. de Sr. Valentina Hădărău,

OSBM – Cluj-Napoca: Viața Creștină, 2026

ISBN 978-973-674-264-4

Hădărău, Sr. Valentina, OSBM (trad.)

2

Imagine coperta 1: Cain Slaying Abel,
by Pier Francesco Mola, 1650-52.

Luigi Maria Epicoco

LA ÎNCEPUT ERAU FRAȚI

Exemple de fraternitate în Biblie

Traducere din limba italiană de
Sr. Valentina Hădărău, OSBM

Cluj-Napoca, 2026

CUPRINS

Prefață	5
1. Fratele meu este unicul fiu „Unde este Abel, fratele tău?”	9
2. Noe, sfârșitul să fie începutul „Dumnezeu l-a binecuvântat pe Noe și pe fiii săi”	35
3.. Istoriile lui Isac Arta de a săpa fântâni	51
4. Iosif Teologia suferinței celui drept	73

1**FRATELE MEU
ESTE UNICUL FIU**

„Unde este Abel, fratele tău?”

„Adam a cunoscut-o pe Eva, soția sa, și ea a zămislit și l-a născut pe Cain. Și a spus: «Am dobândit un om de la Domnul!». Și l-a mai născut pe fratele lui, Abel. Abel era păstor la oi, iar Cain, lucrător al pământului. După câțva timp, Cain a adus Domnului ofrandă din roadele pământului. Abel a oferit și el din întâii născuți ai turmei sale și din grăsimea lor. Domnul a privit către Abel și ofranda lui, dar la Cain și la ofranda lui n-a privit. Cain s-a mâniat foarte tare și fața i s-a posomorât. Domnul i-a spus lui Cain: «De ce te-ai mâniat și ai fața posomorâtă? Dacă faci binele, nu-i așa că poți ține [fruntea] sus? Dar dacă nu faci binele, păcatul stă cuibărit la ușă. El caută să fie peste tine, dar tu trebuie să-l stăpânești». Cain a vorbit cu Abel, fratele

său. Când erau pe câmp, Cain s-a ridicat împotriva lui Abel, fratele său, și l-a ucis. Domnul i-a zis lui Cain: «Unde este Abel, fratele tău?». Iar el a zis: «Nu știu. Oare sunt eu păzitorul fratelui meu?». Domnul i-a spus: «Ce ai făcut? Glasul sângelui fratelui tău strigă către Mine din pământ. Acum, așadar, fii blestemat pe pământul care și-a deschis gura ca să bea sângele fratelui tău din mâna ta! Când vei lucra pământul, nu-ți va mai da rodul său; rătăcitor și fugar vei fi pe pământ». Cain i-a spus Domnului: «Vina mea este prea mare pentru a o putea suporta! Iată că astăzi Tu m-ai alungat de pe fața pământului și eu mă voi ascunde de fața Ta. Voi fi rătăcitor și fugar pe pământ și oricine mă va afla mă va ucide». Domnul i-a spus: «Oricine îl ucide pe Cain, de șapte ori va fi răzbunat». Domnul i-a pus un semn lui Cain, ca niciunul dintre cei care îl vor găsi să nu-lucidă. Cain a ieșit din fața Domnului și a locuit în ținutul Nod, la răsărit de Eden.” (Gen 4,1-16).

Geneza este o carte a Sfintei Scripturi care impresionează imaginația colectivă, începând cu povestea lui Adam și a Evei și cu acel celebru măr, numit în Scriptură „fructul oprit.” (Gen

3). O altă povestire la fel de importantă, care ne atinge îndeaproape, este cea a lui Cain și Abel. Acest moment este atât de important încât a devenit punct de reper în limbajul obișnuit, în felul nostru de a ne relaționa, ca atunci când folosim cuvântul Cain pentru a sublinia o răutate profundă în relații, o trădare, o lipsă de loialitate. Biblia începe cu povestea Creației, și imediat după aceasta descrie o fraternitate eșuată. Totul pare să înceapă cu această fraternitate ratată, care devine expresia unei lipse de libertate. Există, de fapt, un paralelism profund între Creație – așa cum o concepe Dumnezeu – și chipul și asemănarea Tatălui pe care omul o poartă cu sine, adică libertatea. Aceasta, din păcate, se sfârșește imediat într-un eșec care rupe relația: dacă Paradisul este locul comuniunii, absența relației – chiar înainte de apariția iadului – contrazice visul pe care Dumnezeu îl are pentru Creația însăși. Este vorba despre un motiv care se repetă în *Geneză*, mereu marcat de momente de fraternitate sfâșiate, comuniuni frânte, relații întrerupte... Prima dintre acestea este chiar cea a lui Cain cu Abel, al cărei sfârșit, chiar dacă cu un final mai fericit, va fi reprezentat de

fraternitatea conflictuală dintre Iosif și frații săi (Gen 22). Fiecare fraternitate eșuată poartă cu sine două elemente de luat în considerare: realitatea și idealul. Relațiile, de fapt, par să fie destinate abandonării nivelului de idee, pentru a pătrunde tot mai mult în realitate, cu toate dificultățile ei, dar și cu toate minunile sale.

Când începem o poveste, mergem mai întâi în căutarea idealului, a unui ceva sau a cuiva pe care ne-am dori să fie într-un anumit fel. Totuși, pe măsură ce înaintăm în realitate, inevitabil — și în mod cu totul normal — ne dăm seama că ne îndepărtăm tot mai mult de acea idee. *Biblia*, dimpotrivă, nu pornește de la un ideal, ci de la o realitate extremă: de la un fel de structură care se află, în fond, în fiecare ființă umană, ca să zicem așa, în însăși creația noastră, în însăși ființa noastră. În adâncul nostru cel mai profund este sedimentată, dimpotrivă, nu o capacitate ideală de relație, de comuniune, ci o rană, o parte slabă, o fragilitate.

Prin urmare, idealul se interpune între noi și capacitatea de a corespunde Paradisului, visului pe care Dumnezeu îl are pentru fiecare

dintre noi. Povestirea Creației ne permite să înțelegem ceva legat de această slăbiciune, dar întreaga Scriptură vorbește despre noi și despre fragilitatea care însoțește întreaga viață a omului.

Trebuie să subliniem însă că dacă *Biblia* vorbește și despre partea noastră negativă, vulnerabilă și slabă, nu o face ca să ne condamne sau să ne spună că vom rămâne așa pentru totdeauna. Dimpotrivă, o face pentru a ne arăta un nou punct de plecare: dacă vrem să construim ceva, mai întâi trebuie să ținem cont de terenul pe care vrem să clădim, iar acesta din urmă este adesea foarte instabil. Prin urmare, istoria mântuirii este posibilă doar dacă pornim de la o viziune realistă asupra omului, din înțelegerea faptului că atât Cain cât și Abel reprezintă paradigma unui fundament pe care trebuie să-l primim.

Prima învățătură fundamentală este că omul nu este cu adevărat niciodată singur, ci este mereu într-o *relație*: nu există doar Cain, există și Abel. Citind povestea acestor frați, de la început s-ar putea defini *rolurile*: unul este bun, loial și se comportă corect, celălalt este rău, neloial și se poartă greșit. Cu toate

acestea, trebuie să ținem cont că loialitatea este întotdeauna alcătuită dintr-un ansamblu de aspecte diferite, un amestec de factori diferiți: nu există doar Cain și nici, romantic vorbind, doar Abel. Isus exprimă aceasta minunat prin parabolele Împărăției:

„Împărăția cerurilor se aseamănă cu un om care a semănat sămânță bună în ogorul său. Dar pe când oamenii dormeau, a venit dușmanul lui, a semănat neghină prin grâu și a plecat. Când a răsărit grâul și a dat rod, atunci s-a văzut și neghina. Venind servitorii stăpânului casei, i-au spus: «Stăpâne, oare n-ai semănat sămânță bună în ogorul tău? De ce are deci neghină?». El le-a spus: «Un om dușmănos a făcut aceasta». Servitorii i-au spus: «Vrei să mergem ca să o smulgem?». Dar el le-a zis: «Nu, ca nu cumva, smulgând neghina, să scoateți din rădăcină și grâul. Lăsați să crească împreună până la seceriș! În timpul secerișului voi spune secerătorilor: smulgeți mai întâi neghina, legați-o în snopi ca să fie arsă, iar grâul adunați-l în grânarul meu!» (Mt 13,24-30)

În acest câmp, grâul și neghina cresc împreună, ca și cum ni s-ar spune că există

o legătură profundă între un lucru bun și unul rău..., între grâu și neghină, între Cain și Abel. Realitatea este întotdeauna o întâlnire a acestor două aspecte. În fiecare dintre noi există atât Cain, cât și Abel, două posibilități, două proporții, pentru că relația poate avea loc doar între persoane diferite. Așadar, primul lucru pe care *Biblia* îl infirmă este tocmai ideea că, pentru a fi în comuniune, trebuie să fie toți la fel. Nu, o relație este posibilă doar cu condiția de a fi diferiți. Cain se ocupă cu agricultura, iar Abel cu animalele; fiecare dintre ei are câte un aspect care îl face foarte diferit: Cain este atașat de pământ, Abel este atașat de animale. Sunt frați tocmai pentru că sunt complet diferiți unul de celălalt.

Nouă ne este frică de diversitate și ne temem să acceptăm faptul că, pentru a putea intra într-o relație, fiecare dintre noi trebuie să se împace cu propria sa diferență, cu acea latură aparte, personală, unică și irepetabilă. Neînțelegerea legată de invidia lui Cain ia naștere tocmai din faptul că el nu s-a împăcat, în mod profund, cu faptul că este diferit. Acest lucru îl face să creadă că Dumnezeu apreciază doar unicitatea lui Abel

și o disprețuiește pe a lui. Cu alte cuvinte, Cain are impresia că ceva nu este în regulă cu el.

Orice relație este posibilă doar pornind de la propria unicitate. Aceasta nu este altceva decât faptul că suntem diferiți și unici; iar până când nu ne împăcăm cu noi înșine, cu unicitatea noastră, nu putem intra cu adevărat în nicio relație. A te simți că ceva nu este în regulă cu tine este primul semn prin care ne dăm seama că nu suntem împăcați cu noi înșine. Este primul impact pe care îl avem cu experiența de a fi unici, diferiți: trăim tentația de a ne simți plini de greșeli și, din acest motiv, ne-am dori ca toți să fie ca noi. Este de necontestat că a fi diferit, a fi tu însuți, este uneori obositor, dar nu te poți relaționa cu alții decât pornind de la ceea ce ești. Cain și Abel sunt fiii lui Adam și ai Evei, ai unei omeniri deja marcată de acel păcat original care a lăsat în noi urme adânci. Diversitatea ar trebui să fie o bogăție, și totuși o percepem înainte de toate ca pe un obstacol, ca pe un semn al păcatului original. Nu mai reușim să vedem potențialul ascuns în felul nostru diferit de a fi; ajungem să credem că este o povară, un impediment în calea împlinirii noastre.

Există un al doilea aspect de luat în considerare, înainte de a înțelege cum diferența duce la relație, este capacitatea de a oferi. Acesta este elementul care îi caracterizează pe Cain și pe Abel în raport cu restul Creației, ceea ce îl face pe om să fie om. Amândoi Îi oferă lui Dumnezeu ceva. Un gest care ne face să înțelegem că orice altă ființă vie acționează gândindu-se la sine, la propriile nevoi, urmărindu-și propria supraviețuire; prin urmare, doar ființa umană poate trăi pentru ceva dincolo de sine, poate ridica privirea de la propriile nevoi și poate trăi pentru cineva.

Prin urmare, a oferi este capacitatea de a realiza că poți intra într-o relație și de a *trăi pentru altcineva*, nu doar să fii sclavul propriilor nevoi. Nu este vorba despre o taxă pe care Cain și Abel o plătesc lui Dumnezeu, ci este exact gestul care îi face profund umani. O persoană capabilă să ofere își exercită profund umanitatea și este capabilă să trăiască pentru cineva sau pentru ceva, spre deosebire de cel care trăiește doar pentru sine, care trece printr-un fel de regresie a propriei umanități. Contrar a ceea ce se crede adesea, egoismul nu